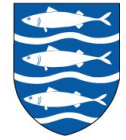

Aabenraa
Kommune

U D K K A S T

Det gode og aktive
hverdagsliv

Aabenraa Kommunes politik for
voksne med handicap og ældre

Forord

Kære læser!

I Aabenraa Kommune har vi en vision om, at alle kommunens voksne borgere uanset alder og eventuelle funktionsnedsættelser har mulighed for at leve et godt og aktivt liv, hvor de deltager i fællesskaber, hvor de føler, at de kan være noget for andre, og hvor de oplever, at de bliver opfattet som den ressource, de alle er.

Vi ønsker, at denne politik skal være en 'vejviser'. Den skal vise, hvilken retning vi skal gå for at komme tættere på visionen. Temaerne og indsatsområderne fokuserer på forskellige elementer, men de skal alle sammen bidrage til, at vi bevæger os i den rigtige retning.

'Den rigtige retning' er et samfund, hvor borgerne i høj grad tager ansvar for sig selv og for deres livskvalitet og medansvar for deres nære og dem i nærmiljøet. Det er også et samfund, hvor kommunens vigtigste rolle er at skabe rammer, understøtte og hjælpe på vej, mere end at levere service og ydelser.

Vi ønsker en politik, der er robust og langtidsholdbar. Derfor indeholder politikken overordnede målsætninger snarere end konkrete handlingsinitiativer. Samtidig ønsker vi en politik, der er dynamisk og som omsættes til handling. Derfor vil der blive udarbejdet en handleplan for politikken, der revideres hvert andet år.

Underskrift 1

Underskrift 2

Underskrift 3 osv.

Alle medlemmer af Socialudvalget og Sundhedsudvalget skriver under.

Alternativt alle byrådsmedlemmer eller formanden for Socialudvalget.

Indledning og læsevejledning

Socialudvalget og Sundhedsudvalget i Aabenraa Kommune holdt i februar 2013 et fællesmøde om ny handicap-politik og ny ældrepolitik.

På baggrund af mødet blev der udarbejdet et oplæg til, hvilke temaer og indsatsområder politikken kunne indeholde.

Oplægget blev drøftet på et kick-off møde i marts 2013, hvor politikere fra de to udvalg, repræsentanter for interessentgrupper for de to målgrupper og repræsentanter for institutionsledere og medarbejdere fra kommunen deltog.

På kick-off mødet blev der givet en række gode input, både fra deltagerne og fra de borgere, som TV-Glad har interviewet om, hvad det gode liv er for dem.

En del af disse input er afspejlet i politikkens målsætninger. De ideer og forslag, der vedrører meget konkrete tiltag, vil kunne indgå i den handlingsplan, der udarbejdes efterfølgende.

Læsevejledning:

Politikken indeholder Byrådets vision for ældre- og handicappolitikken og de værdier, der ligger til grund for politikken.

For hvert af politikkens seks temaer beskrives derefter hvilken retning, Byrådet ønsker, hvilke indsatsområder man har valgt at fokusere på og der sættes målsætninger op for disse indsatsområder. Temaerne er:

- Den aktive borger og fællesskabet
- Hjemmet
- Tilgængelighed
- Sundhed og rehabilitering
- Uddannelse og beskæftigelse
- Dialog og kommunikation.

Vision og værdigrundlag

Byrådets vision for ældre- og handicappolitikken er at:

Alle ældre borgere og borgere med handicap i Aabenraa Kommune har mulighed for at leve et godt, værdigt og aktivt liv, hvor de

- deltager i fællesskaber og gøremål, der er meningsfulde
- tager ansvar for eget liv i den udstrækning de kan
- har indflydelse på og er med til at skabe egen tilværelse
- har mulighed for at være noget for andre
- oplever at blive opfattet som en ressource.

Byrådets værdigrundlag for ældre- og handicappolitikken er at:

- alle har en drøm om at udfolde deres potentiale og leve et sundt, godt og produktivt liv med høj livskvalitet
- alle vil gerne være noget for andre og knytte relationer i hverdagslivet
- alle er lige forskellige og vil helst klare sig selv og tage ansvar for eget liv
- ingen ønsker at blive afhængige af andre, før det er absolut nødvendigt.

Derfor lægger Byrådet vægt på, at kommunens medarbejdere:

- møder borgeren med spørgsmålet: 'Hvad vil du gerne kunne, og hvad kan du selv gøre for at nå dit mål?'
- har fokus på at udvikle, styrke og bevare borgerens ressourcer med udgangspunkt i borgerens behov og ønsker for fremtiden
- har fokus på at fremme borgerens muligheder for aktivitet og deltagelse i fællesskaber
- løser opgaven sammen med borgeren, borgerens netværk og omgivelser
- udfordrer, støtter og motiverer borgeren til at deltage aktivt og tage ansvar for eget og andres gode hverdagsliv.

**Tema:
Den aktive
borger og
fællesskabet**

Aabenraa Kommune ønsker, at borgerne deltager i aktiviteter i lokale fællesskaber og tager ansvar for deres egen og andres velfærd, sundhed og trivsel

For at vi kan gå denne vej, er det afgørende, at alle de mange gode, frivillige kræfter, der er i lokalområderne i Aabenraa Kommune bringes i spil og får mulighed for at udfolde deres ideer og initiativer.

Det skal være en fælles ambition, at vi som borgere i Aabenraa Kommune arbejder sammen om at skabe de bedst mulige rammer og muligheder for, at vi alle kan leve et godt og aktivt hverdagsliv.

Vi tror på, at det er godt at være aktiv, men at det er endnu bedre at være aktiv sammen med andre. Det vil vi gerne skabe gode muligheder for.

Derfor ønsker Byrådet at fokusere på tre indsatsområder:

- At skabe sammen
- De frivillige
- Fællesskaber

At skabe sammen

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At skabe rammer for, at borgerne kan deltage i samarbejde med andre om initiativer og ideer, der gør det muligt for ældre og for borgere med handicap at deltage i meningsfulde gøremål og aktiviteter i dagligdagen, fritidslivet og samfundslivet
- At pårørende og andre, der tager medansvar for borgere med behov for hjælp og aktivitet i hverdagen, oplever kommunen som en lydhør og proaktiv samarbejdspartner.

De frivillige

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At den frivillige indsats får de bedst mulige betingelser, så frivilligheden styrkes og udvikles
- At flere borgere i Aabenraa Kommune engageres i frivilligt arbejde, og at de yngre generationer også engageres, evt. via lokalrådene
- At de frivillige organisationer oplever, at kommunen lytter til dem og værdsætter både deres arbejde og deres synspunkter.

Fællesskaber

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At opdyrke og facilitere nye muligheder for fællesskaber omkring borgernes sundhed, sociale samvær og trivsel
- At udbudet af aktivitets- og samværstilbud til ældre og til borgere med handicap er varieret og mangfoldigt, så alle kan finde anledning til at være aktive sammen med andre
- At ældre og borgere med handicap gøres bekendt med mulighederne for at deltage i fællesskaber og aktiviteter.

Tema: Hjemmet

Aabenraa Kommune ønsker, at alle borgere med handicap og ældre borgere har en egnet bolig, der opleves som hjemlig og som fleksibelt understøtter deres gode og aktive hverdagsliv i forskellige livsfaser.

Vores hjem – hvad enten vi bor i parcelhus, i lejlighed, i bofællesskab eller på plejehjem – spiller en central rolle for vores trivsel og tryghed.

Borgerens hjem er derfor også et naturligt omdrejningspunkt, når der er behov for at yde støtte, hjælp og behandling – det skal ske så effektivt og så tæt på borgeren som muligt. Og på en måde, der skaber mindst mulig forstyrrelse af det gode hverdagsliv.

Fremtidens boliger til borgere med handicap og ældre skal rumme mulighed for at få hjælp fra og i hjemmet i form af velfærdsteknologiske og digitale løsninger.

Derfor ønsker Byrådet at fokusere på to indsatsområder:

- De fysiske rammer
- Velfærdsteknologi

Fysiske rammer

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At renovering og nybygning af kommunale botilbud tager afsæt i morgendagens krav til tidssvarende, fleksible og hjemlige boformer og anvender den nyeste teknologi
- At der i Aabenraa Kommune er en bred vifte af forskellige boligtyper og boformer, så flest mulige forskellige borgere kan finde en velegnet bolig til deres ønsker og behov
- At borgere, der modtager støtte i hjemmet, oplever, at deres bolig opfattes og respekteres som deres hjem og indrettes fleksibelt i forhold til den nødvendige hjælp.

Velfærdsteknologi

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At borgere med handicap og ældre borgere får den bedst mulige information om hvilke teknologiske og digitale hjælpemidler i hjemmet, der kan hjælpe dem i deres hverdag
- At udvikle, afprøve og anvende velfærdsteknologiske og digitale løsninger, der kan medvirke til at styrke eller bevare borgerens tryghed, selvstændighed og selvhjulpethed
- At velfærdsteknologiske og digitale løsninger bruges til at understøtte pædagogisk støtte, træning, rehabilitering og behandling i eget hjem og til at understøtte kommunikation, netværk og relationer.

Tema: Tilgængelighed

Aabenraa Kommune ønsker, at borgere med funktionsnedsættelser har bevægelsesfrihed og oplever en høj grad af tilgængelighed – både fysisk, socialt og digitalt

I FN's handicapkonvention er en funktionsnedsættelse ikke i sig selv et handicap.

Handicappet opstår, når en person med funktionsnedsættelse møder en barriere i omgivelserne. Handicap defineres som 'tab eller begrænsning af mulighederne for at deltage i samfundslivet på lige fod med andre'.

Byrådet ønsker, at Aabenra Kommune skal være *'en sund kommune i bevægelse'*.

Hvis vi ønsker et pulserende byliv, forudsætter det imidlertid, at alle kan færdes frit. Hvis vi vil binde kommunen sammen, skal transportmulighederne dække behovene. Og hvis vi ønsker, at der skabes nye, også digitale fællesskaber, skal den digitale infrastruktur være i orden.

Derfor skal vi generelt arbejde på at forbedre omgivelserne – de fysiske, sociale og digitale omgivelser – så alle, også borgere med funktionsnedsættelser, oplever bevægelsesfrihed.

Byrådet vil fokusere på tre indsatsområder:

- Fysisk tilgængelighed
- Social tilgængelighed
- Digital tilgængelighed

Fysisk tilgængelighed

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At spørgsmålet om tilgængelighed indgår i planlægningsfasen hver gang kommunen træffer beslutninger vedr. offentlig transport, (om)bygger egne bygninger og anlægger udendørsarealer og offentlige adgangsveje
- At erhvervsdrivende og private, der bygger nyt eller bygger om, i forbindelse med byggesagsbehandlingen informeres om kravene til og mulighederne for at skabe god fysisk tilgængelighed.

Digital tilgængelighed

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At støtte private og frivillige tiltag, der har til formål at øge den digitale parathed hos borgere med handicap og ældre borgere.
- At kommunale aktivitets- og samværstilbud, væresteder m.v. bidrager til, at brugerne udvikler og forbedrer deres digitale færdigheder.

Social tilgængelighed

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At fremme borgere med funktionsnedsættelsers lige adgang til at deltage i samfundslivet og i socialt samvær med andre
- At bofællesskaber og andre kommunale botilbud i samspil med borgeren, pårørende, naboer og andre i nærmiljøet bliver 'levesteder' og omdrejningspunkt for aktiviteter for borgere i alle aldre i lokalområdet.

Tema: Sundhed og rehabilitering

Aabenraa Kommune ønsker, at ældre og borgere med handicap lever et sundere og længere liv med mulighed for at opleve livskvalitet på trods af en eventuel funktionsnedsættelse og mulighed for i høj grad at klare sig selv

Sundhed er vores vigtigste ressource som individ og samfundsborger.

Aabenraa Kommunes sundhedspolitik er afsættet: Byrådet ønsker, at alle borgere, i den udstrækning, de er i stand til det, tager ansvar for at styrke deres egen sundhed og medansvar for at styrke sundheden for deres nære relationer. Den sunde livsstil og det sunde valg skal gøres til det lette valg – også for ældre og for borgere med handicap.

Når borgere får behov for støtte og hjælp skal de mødes af dygtige medarbejdere, der har en fælles tilgang til det at yde hjælp og støtte: **Den rehabiliterende tilgang.**

Den tilgang bygger på en helhedsorienteret samarbejdsproces mellem borgeren, pårørende og andre i borgerens netværk, og medarbejderen. I processen er der fokus på borgerens oplevelse. og på hvilken effekt og hvilken merværdi for borgeren indsatserne har.

Målet for indsatserne er med afsæt i borgerens ønsker for fremtiden at udvikle borgerens fysiske, psykiske og sociale færdigheder, så han/hun kan få et selvstændigt og meningsfuldt liv. Derfor ønsker Byrådet at fokusere på to indsatsområder:

- Sundhedsfremme og forebyggelse
- At kunne klare sig selv
- Når hjælp er nødvendig

Sundhedsfremme og forebyggelse

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At den generelle indsats for at forbedre borgernes sundhed i forhold til kost, rygning, alkohol, motion, mental og seksuel sundhed tilpasses målgrupperne ældre og borgere med handicap
- At alle medarbejdere, der arbejder med ældre og borgere med handicap, inkluderer sundhed i opgaveløsningen
- At der sættes særligt fokus på borgere, der har forøget risiko for at blive kronisk syge og på sund livsstil for borgere med psykiske lidelser.

Når hjælp er nødvendig

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At prioritere ressourcerne til hjælp og støtte til de borgere, der har størst behov
- At borgere og pårørende til borgere med behov for hjælp har tillid til, at kommunen yder den nødvendige hjælp
- At hjælpen til borgere med stort behov for hjælp ydes med fokus på den enkeltes udviklingspotentiale og livskvalitet.

At kunne klare sig selv

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At borgere med brug for støtte og hjælp motiveres til og udfordres på at bidrage aktivt til at klare sig selv mest muligt
- At bevillingen af støtte og hjælp altid tager udgangspunkt i borgerens oplevede behov, hele livssituation, ressourcer og ønsker for fremtiden
- At støtte og hjælp altid ydes med afsæt i en forventning om, at borgeren ønsker at klare mest muligt selv
- At yde rehabiliterende indsatser, der er effektive, koordinerede, sammenhængende og af høj kvalitet og som fremmer et selvstændigt og meningsfuldt liv for borgerne
- At den rehabiliterende indsats så vidt muligt gennemføres med udgangspunkt i borgerens hjem og i samspil med borgerens netværk og andre aktører.

**Tema:
Uddannelse og
beskæftigelse**

Aabenraa Kommune ønsker, at alle voksne med handicap kan opleve, at de bidrager til samfundet og at de realiserer deres potentiale

Vi ønsker alle at 'have noget at stå op til' – vi ønsker, at det gode og aktive hverdagsliv også er et produktivt liv.

For borgere med funktionsnedsættelser kræver det sommetider en særlig indsats fra samfundet, for at den enkelte kan få mulighed for at yde en indsats og bruge sine ressourcer.

Den indsats vil vi i Aabenraa Kommune gerne være med til at yde. Derfor ønsker Byrådet at fokusere på to indsatsområder:

- Det inkluderende arbejdsmiljø
- Uddannelse for borgere med handicap

Det inkluderende arbejdsmiljø

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At facilitere oprettelse og drift af virksomheder i Aabenraa Kommune, der skaber og investerer i beskæftigelse for borgere med handicap
- At styrke indsatsen 'fra beskyttet til støttet beskæftigelse', så flest mulige voksne med handicap kan få beskæftigelse under så almindelige vilkår som muligt
- At styrke informationen til private og offentlige arbejdsgivere om, hvordan deres arbejdsplads kan være inkluderende overfor borgere med handicap.

Uddannelse for borgere med handicap

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At Aabenraa Kommunes tilbud om uddannelse og kompetenceudvikling er mangfoldigt og varieret, så voksne med handicap kan finde relevante muligheder for at styrke deres kompetencer og kvalifikationer lokalt
- At der etableres målrettede ressourceforløb for borgere med betydelige fysiske, psykiske og sociale funktionsnedsættelser med sigte på tilknytning til arbejdsmarkedet.

Tema: Dialog og kommunikation

Aabenraa Kommune ønsker, at god kommunikation og dialog fremmer implementering af målsætningerne i denne politik

For at vores målsætninger i denne politik kan blive realiseret er det afgørende, at der er en fælles forståelse hos alle parter for, hvad det er, vi ønsker at opnå. Den skabes ikke ved at Byrådet vedtager en ny politik – det er kun begyndelsen!

Borgerne i Aabenraa Kommune, unge og gamle, syge og raske skal tage værdierne til sig og lade dem påvirke deres handlinger.

Og målsætningerne skal omsættes til mere konkrete mål og handleplaner, i dialog mellem de ældre, borgerne med handicap, de pårørende, de frivillige, medarbejderne og politikerne.

Derfor ønsker Byrådet at fokusere på to indsatsområder:

- Den gode kommunikation
- Den gode dialog

Den gode kommunikation

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At ledere af medarbejdere, der arbejder med ældre og borgere med handicap, aktivt kommunikerer politikken værdier og målsætninger og medvirker til at omsætte dem til konkrete mål og handleplaner for organisationen
- At medarbejdere, der arbejder med ældre og borgere med handicap, aktivt kommunikerer politikken værdier og målsætninger og medvirker til at omsætte dem til konkrete indsatser for den enkelte borger.

Hvad kan vi gøre for hinanden, borger og borger imellem? Og hvordan kan kommunen understøtte det frivillige arbejde og nye fællesskaber?

Den gode dialog

Aabenraa Kommune vil arbejde aktivt for:

- At borgere med handicap og ældre borgere og personer, der repræsenterer disse borgeres interesser, involveres i dialog og samarbejde om omsætningen af politikken målsætninger til konkrete mål og handleplaner
- At medarbejdere, borgere i målgruppen og pårørende oplever, at kommunen er imødekommende og tilgængelig i forhold til dialog om politikken omsætning til praksis.

Hvad kan borgeren, pårørende, naboer og nærmiljø bidrage med i forhold til at skabe de bedste mulige rammer for det gode og aktive liv for borgere med handicap og ældre borgere?

Aabenraa Kommune ønsker at være tilgængelig og imødekommende og vil derfor opfordre alle til at bidrage til dialogen med kommentarer, ideer og forslag til hvordan politikken skal omsættes. Bidrag modtages på sundhed-omsorg@aabenraa.dk eller på <https://www.facebook.com/aabenraakommune>.